

El got mig buit?

Els festivals d'art

Art urbà, arts visuals, *mapping*, art d'acció, art emergent, noves tecnologies, pensament contemporani, llum, fotografia... Els festivals d'art a Girona semblen un ecosistema heterogeni i ric. La realitat, però, és més precària i inestable del que seria desitjable.

DAVID SANTAELÀRIA > TEXT

Tot definint, breument, quins són els seus objectius i àmbits de treball, en aquest article farem un cop d'ull als festivals d'art de les comarques gironines. El radi d'acció abasta pràctiques molt diverses que van més enllà d'una definició tradicional d'arts visuals. Tanmateix, hi ha alguns festivals generalistes que també incorporen aquestes disciplines però que són tractats en altres articles d'aquest dossier.

Girona, capital de festivals

La ciutat de Girona porta un cert temps promocionant-se sota la marca «Girona ciutat de festivals». Una vintena de festivals permeten afirmar, segons l'alcalde, que «el futur es diu cultura», i que aquesta nova realitat «augmentarà la capacitat d'atracció turística i la dinamització econòmica». Una aposta, una declaració d'intencions, que incorpora sota aquest paraigües projectes molt variats, com inund'Art (Mostra i trobada d'art multidisciplinari), Milestone Project Girona i Festival Internacional de Mapping de Girona (FIMG).

Inund'Art arriba a la desena edició seguint amb la promoció de l'art emergent i traslladant-lo als espais públics de la ciutat. Amb el temps s'ha anat consolidant però encara conserva el seu caràcter entusiàstic i un punt amateur, que és on resideixen les seves virtuts i defectes. Milestone, amb l'art urbà, i FIMG, amb els *mappings* damunt d'edificis patrimonials significatius, també posen l'espai públic com a centre d'actuació i atenció. Ambdós es beneficien de l'espectacularitat de les seves accions i d'una creixent admiració per part del públic (i de les administracions).

Ingràvid, FADE i Lluèrnia

L'Ingràvid de Figueres és «el festival de cultura contemporània del nord de Catalunya» que es proposa acostar la creativitat a la ciutadania. Amb la seva programació àmplia, rigorosa i diversificada és un dels que millor respon a l'objectiu de ser pluridisciplinari sense, precisament, fer-ne bandera. Evitant les concessions innecessàries, busca atendre públics molt dife-

Una vintena de festivals a Girona permeten afirmar, segons el seu alcalde, que «el futur es diu cultura»

INUND'ART

rents fent-los participants del treball amb els artistes i agents culturals.

El FADE (Festival d'Art Digital i Electrònica) de la Celler de Ter combina l'art digital, la música electrònica i les noves tecnologies aplicades a la creació artística. Amb aquesta definició podria semblar un festival a l'ús com els que es produeixen a molts d'altres llocs, però la seva ubicació, un cert esperit indòmit, l'interès per relacionar-se amb el lloc i la tria de participants el converteixen en un esdeveniment molt més singular del que es podria preveure.

Amb només tres edicions, el Festival Lluèrnia ha assolit un dels propòsits que tenia: «Transformar-se en un esdeveniment anual de forta espectacularitat i alta participació popular, de manera que, a més del gaudi cultural per als olotins i olotines, serveixi de reclam turístic». El foc i la llum protagonitzen un ampli desplegament d'intervencions per tot el nucli antic que van d'allò més acurat i professional fins a coses una mica més descordades. Sigui com sigui, l'èxit de participació i de públic és innegable.

Biennals a ritmes diferents

La Biennial de Jafre s'anuncia com «la biennial més petita del món», ja que té lloc durant dos dies en aquesta població empordanesa, de gairebé tres-cents habitants. Els curadors de la proposta disposen de la trajectòria i dels suficients contactes com per haver aplegat, durant les set edicions celebrades, una nòmina d'artistes resplendent: Francis Alÿs, Jordi Colomer, Carles Congost, Santiago Sierra, Salla Tykkä, Muntadas, Eulàlia Valldosera, Pedro Cabrita Reis, Miralda, Bestué & Vives, Martin Creed, Dora García, Ignasi Aballí, Perejaume...

La Biennial promoguda per la Diputació de Girona, en canvi, fa atenció específica als artistes gironins amb una convocatòria oberta de projectes que —prèvia revisió d'un jurat— permet la compra d'algunes obres d'art i la selecció d'unes quantes més per a una exposició col·lectiva. Aquesta mostra —com passa sovint en aquests casos— acaba essent heterogènia i fragmentària, però té la virtut de sondejar, de crear una instantània del moment i d'esdevenir punt de trobada.

>> Dues imatges de les obres exposades al Festival *inund'Art* a la Rambla de Girona.

L'Ingràvid, de Figueres, és un dels que millor respon a l'objectiu de ser pluridisciplinari sense, precisament, fer-ne bandera

INVASION

>>Imatge del Festival Ingràvid. Festival de cultura contemporània de l'Empordà.

En un moment de migradesa pressupostària i amb un dèficit crònic d'una política clara d'adquisició d'obres d'art, un altre aspecte positiu és la compra a artistes en actiu. I encara més si aquestes obres serveixen per articular alguna altra cosa (ja ens entenem, oi?).

L'art d'acció

L'àmbit d'allò que es coneix com a art d'acció o performance disposa a Girona de dues propostes que, en vista de la seva especialització, proximitat i trajectòria, comparteixen afinitats i, sovint, noms comuns. La Muga Caula, trobada internacional d'acció i performance, se celebra a les Escaules (Alt Empordà), una ubicació on l'entorn juga un paper fonamental. S'hi alternen les conferències, debats i les presentacions d'obres artístiques. Per la seva part, El Festival Internacional de Performance i Art d'Acció (FEM) a Girona centra el seu interès en les artistes, en la interacció amb el públic i en el paper de la dona i de la societat. Ambdós festivals han comptat amb artistes destacats (Julien Blaine, Esther Ferrer, Bartolomé Ferrando, Nieves Correa, Fina Miralles, Concha Jerez...) i, malgrat algunes derives puntuals, han esdevingut una referència en aquest camp de treball.

Així doncs...

Una desena escassa de convocatòries —més alguna que no hem esmentat per raons d'espai— que responen a objectius i voluntats àmplies: especialitzats o generalistes, emergents o consolidats, populars o

elitistes... Finalment, una suma una mica magra. Com dèiem més amunt: un ecosistema heterogeni però més precari i inestable del que seria desitjable. No ens dedicarem ara a esmentar els cadàvers que hi ha pel camí però, si ho comparem amb els festivals de teatre i els de música, no trobem festivals d'art que arribin gaire més enllà de les deu convocatòries. Tampoc no es dona el cas que hi hagi una proposta que tingui un caràcter latifundista i acapari tot l'espai, l'atenció i els recursos. No, no és això. Són certàmens més aviat modestos i específics i, sovint, amb la simpàtica raresa de voler-se apropiari de geografies i entorns inhabituals. També sovintaja l'impuls i un lideratge personal, que, per la mateixa inèrcia del temps i la incapacitat d'assegurar-se el suficient suport, acaba fent trontollar el projecte. Convindria, doncs, apostar per quelcom de referència, central? Per un gran esdeveniment? És adequat utilitzar una marca com «ciutat de festivals» per impulsar l'art? Cal incidir en els aspectes més espectaculars i participatius? No ens confonguem, aquest seria un debat maniqueu i excoent. Podria ser més prudent valorar el que funciona, donar-li suport (reconeixement no cal, com hem vist, perquè molts ja el tenen), deixar que tingui recorregut i potenciar el teixit, el treball de base, els creadors... Una prudència que no sempre s'adiu amb els rèdits ràpids i comptables de certes polítiques electorals.

David Santaeuària és comissari i gestor cultural.

>>Inauguració de la Biennial d'Art de Girona 2013 a la Casa de Cultura de Girona.

PEPER DURAN

En un moment de migradesa pressupostària, un altre aspecte positiu de la Biennial de Jafre és la compra a artistes en actiu